

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 151/2024-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a zo sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Cíbig Legal s.r.o., Seberíniho 6C, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV (pôvodne Okresného súdu Bratislava I) v konaní sp. zn. B1-15C/46/2019 (pôvodne sp. zn. 15C/46/2019) takto

r o z h o d o l :

- Postupom Mestského súdu Bratislava IV (pôvodne Okresného súdu Bratislava I) v konaní sp. zn. B1-15C/46/2019 (pôvodne sp. zn. 15C/46/2019) **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Mestskému súdu Bratislava IV **prikazuje** v konaní sp. zn. B1-15C/46/2019 **konať** bez zbytočných prietahov.
- Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie **1 000 eur**, ktoré mu **je** Mestský súd Bratislava IV **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Mestský súd Bratislava IV **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **582,14 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a argumentácia sťažovateľa

- Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 28. februára 2024 domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“). Tiež navrhoval prikázať mestskému súdu konať bez zbytočných prietáhov, priznať finančné zadost'učinenie 1 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej s'ťažnosti vyplýva, že s'ťažovateľ podal 21. novembra 2019 návrh na vydanie platobného rozkazu na pôvodný Okresný súd Bratislava I (ďalej len „okresný súd“), ktorým sa domáhal zaplata 727,58 eur s príslušenstvom proti žalovanej KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group (ďalej len „žalovaná“) z titulu poistného plnenia (škodová udalosť na osobnom motorovom vozidle). Okresný súd vydal platobný rozkaz 7. februára 2020. Žalovaná proti platobnému rozkazu podala 13. februára 2020 odpor. Doručovanie vyjadrení sporových strán trvalo od 30. novembra 2020 do 5. januára 2021.

3. S'ťažovateľ namieta celkovú dĺžku konania v trvaní viac ako štyroch rokov. Tvrdí, že súd je nečinný viac ako tri roky a vo veci nevykonal žiaden procesný úkon. Argumentuje, že 30. januára 2024 podal s'ťažnosť pre nečinnosť podľa § 62 ods. 2 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorú predsedníčka mestského súdu listom sp. zn. Spr 77/24 z 5. februára 2024 vyhodnotila ako dôvodnú a napriek tomu termín pojednávania v namietanom konaní nariadený nebol. Podľa jeho názoru vec zo skutkového a právneho hľadiska nevykazuje znaky mimoriadnej zložitosti a k celkovej dĺžke konania svojim správaním neprispel.

II.

Posúdenie ústavnej s'ťažnosti

4. Ústavný súd uznesením sp. zn. II. ÚS 151/2024 z 20. marca 2024 prijal ústavnú s'ťažnosť s'ťažovateľa na ďalšie konanie v celom rozsahu.

5. Mestský súd vo vyjadrení priznal, že namietané konanie nie je dosiaľ právoplatne skončené. Zároveň uviedol, že posledný úkon v predmetnej veci bol vykonaný 13. marca 2023. Tiež uviedol, že 5. marca 2024 bola sporová vec pridelená novému sudcovi, ktorý sa z kapacitných dôvodov (pridelených viac ako štyristo vecí) dosiaľ neoboznámil so spisom a tým nezabezpečil v tejto veci plynulé konanie a rozhodovanie.

6. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania sporovej strany a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Ústavný súd [obdobne ako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“)] prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre s'ťažovateľa (rozsudok ESLP z 30. 3. 2023 vo veci Roth Neved'alová proti Slovenskej republike, s'ťažnosť č. 50525/21, bod 11, obdobne nález IV. ÚS 465/2022).

7. Povinnosť súdu konať bez zbytočných prietáhov vyplýva aj z § 157 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania, § 153 CSP o sudcovej koncentrácii konania, ďalej z § 168 – § 172 CSP o predbežnom prejednaní sporu a následkoch neprítomnosti strán, ako aj z § 179 ods. 1 CSP, podľa ktorého pojednávanie vedie súd

tak, aby sa mohlo rozhodnúť spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania a účel tohto zákona, alebo z § 183 ods. 1 prvej vety CSP, podľa ktorej pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov (III. ÚS 430/2023).

8. Predmetom namietaného konania je zaplatenie 727,58 eur s príslušenstvom proti žalovanej poisťovni. Konanie patrí medzi bežnú agendu všeobecných súdov. Vec zo skutkového a právneho hľadiska nevykazuje znaky mimoriadnej zložitosti (porov. III. ÚS 607/2023). V správaní sťažovateľa neboli zistené také skutočnosti, ktoré by významne prispeli k celkovej dĺžke konania. Ústavný súd zohľadnil aktivitu sťažovateľa, ktorý uplatnil sťažnosť pre nečinnosť adresovanú predsedovi mestského súdu.

9. Ústavný súd hodnotil celkovú dĺžku konania od podania návrhu na vydanie platobného rozkazu (21. novembra 2019) v trvaní 4 rokov a 5 mesiacov na súde prvej inštancie. Okresný súd vydal platobný rozkaz po 3 mesiacoch (7. februára 2020). Žalovaná podala 13. februára 2020 proti platobnému rozkazu odpor. Písomné vyjadrenia sporových strán trvali 2 mesiace (od 30. novembra 2020 do 5. januára 2021). Podľa vyjadrenia mestského súdu bol posledný úkon v namietanom konaní vykonaný 13. marca 2023. Následne 27. februára 2024 došlo k zmene zákonného sudcu. Ústavný súd bádá výrazné obdobie nečinnosti v trvaní viac ako 3 rokov (od 5. januára 2021 do 13. marca 2023 a od 13. marca 2023 do 27. februára 2024). Do podania ústavnej sťažnosti nebolo vo veci rozhodnuté. Judikatúra ESLP považuje za ospravedliteľný čas dobu rozhodnutia súdu prvej inštancie v rozsahu troch rokov (porov. rozsudok ESLP z 20. 6. 2006 vo veci Obluk proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 69484/01, obdobne III. ÚS 542/2023, III. ÚS 543/2023).

10. Mestský súd ospravedlňoval obdobia nečinnosti zaťaženosťou súdneho oddelenia, prioritným vybavovaním prednostnej agendy a zmenou zákonného sudcu. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že systémové zlyhania pri správe súdnictva bez ohľadu na to, ktorý zo štátnych orgánov za ne zodpovedá, nemôžu byť dôvodom neuznania základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a nezbavujú Slovenskú republiku zodpovednosti za prietahy (II. ÚS 481/2017). Zmyslom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov nie je pomenovanie príčin prietahov v konaní alebo vyvodenie zodpovednosti vo vzťahu k stranám, ich advokátom, sudcom, súdnej administratíve, predsedom súdov či k rezortnému ministerstvu. Rovnako účelom ústavnej sťažnosti nie je dospieť k záveru, či príčiny majú objektívny alebo subjektívny charakter (III. ÚS 113/2024).

11. Ústavným súdom posúdené okolnosti odôvodňujú, aby vyslovil porušenie základných práv sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Mestský súd vo vyjadrení síce uznal nečinnosť v jeho postupe, ústavnému súdu ale ďalší procesný postup v namietanom konaní nezrejmal, a preto ústavný súd doplnil ochranu aj o uloženie príkazu vo veci konať bez zbytočných prietahov podľa čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.

Primerané finančné zadost'učinenie a náhrada trov

12. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

13. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiadal o priznanie finančného zadosťučinenia 1 000 eur. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu namietaného porušenia (III. ÚS 189/2023). O takýto prípad bez pochybnosti ide aj v preskúmvanej veci. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, predmet posudzovaného konania (zaplatenia 727,58 eur s príslušenstvom), povahu a význam dotknutých práv, namietanú dĺžku konania (viac ako 4 roky), správanie sťažovateľa (uplatnenie sťažnosti pre nečinnosť adresovanú predsedovi mestského súdu), ako aj vlastnú judikatúru týkajúcu sa výšky priznávaného finančného zadosťučinenia (III. ÚS 336/2021, III. ÚS 590/2022, III. ÚS 108/2023). Ústavný súd vzhľadom na všetky tieto okolnosti považoval za spravodlivé priznať sťažovateľovi požadované finančné zadosťučinenie 1 000 eur [§ 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde].

14. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2024 je 228,83 eur a hodnota režijného paušálu je 13,73 eur. Sťažovateľom vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2024 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti). Náhrada trov právneho zastúpenia tak predstavuje 582,14 eur vrátane 20 % DPH. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. apríla 2024

Peter Molnár
predseda senátu